

*Institutionen för Handel och Företagande*

## TENTAMEN

Kurs: Kalkylering och budgetering

Kurskod: FÖ149G

Högskolepoäng för tentamen: 3 hp

Kursmoment: Salstentamen I

Datum: 2024-06-14

Skrivtid: 08.30-11.30

**Ansvarig lärare:** Fredrik Lundell

**Hjälpmedel/bilagor:** Miniräknare

- Anvisningar:**
- ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
  - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
  - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
  - ☒ Numrera lösbladen löpande.
  - ☒ Använd inte röd penna.
  - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

**Övrigt:** Visa på ett tydligt sätt alla relevanta beräkningar i det som lämnas in.

Betygsgränser: Väl Godkänd: minst 75 % av maximal poängsumma på tentamen

Godkänd: minst 50 % av maximal poängsumma på tentamen

Underkänd: mindre än 50 % av maximal poängsumma på tentamen

**Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar**

*Lycka till!*

*Antal sidor totalt: 6*

### Uppgift 1 (3 poäng)

Förklara kortfattat när linjär, progressiv och degressiv avskrivningsmetod bör användas. Utgå gärna ifrån egna exempel.

### Uppgift 2 (5 poäng)

Ekonomistyrning kan delas in i strategisk, taktisk och operativ nivå. Förklara hur dessa förhåller sig till varandra genom att utgå ifrån ett medelstort företag som tillverkar godis, och som har som mål att öka omsättningstillväxten väsentligt i framtiden.

### Uppgift 3 (2 poäng)

Företag brukar sträva efter att förbättra sin produktivitet. Ange en situation där detta inte är nödvändigtvis är fallet, och förklara varför.

### Uppgift 4 (4 poäng)

Nedan återges resultat- och balansräkning för ett litet tillverkande företag för 20X1. Din uppgift är att:

- Beräkna räntabilitet på eget kapital och räntabilitet på totalt kapital (1 poäng).
- Beräkna företagets soliditet, balanslikviditet och kassalikviditet (1,5 poäng).
- Utifrån dina beräkningar ovan, och utan veta mer om företagets verksamhet, vad ser du som viktigast för att företagsledningen att fokusera på den närmsta tiden? (1,5 poäng)

| Balansräkning 31/12 20X1 |           |                        |           |
|--------------------------|-----------|------------------------|-----------|
| Kassa                    | 50 000    | Eget kapital           | 950 000   |
| Bank                     | 225 000   | Kortfristiga skulder   | 450 000   |
| Lager                    | 1000 000  | Banklån                | 6 000 000 |
| Maskiner                 | 1 450 000 |                        |           |
| Byggnad                  | 4 675 000 |                        |           |
| Totala tillgångar        |           | Skulder & Eget kapital | 7 400 000 |
|                          | 7 400 000 |                        |           |

## Resultaträkning 31/12 20X1

|                                   |                   |
|-----------------------------------|-------------------|
| Nettoomsättning                   | 50 000 000        |
| Kostnad sålda varor               | -8500 000         |
| <b>Bruttoresultat</b>             | <b>41 500 000</b> |
| <b>Rörelsens kostnader</b>        |                   |
| Personalkostnader                 | -27 500 000       |
| Förbrukningsmaterial              | -5000 000         |
| Administrationskostnader          | -5000 000         |
| Diverse kostnader                 | -3000 000         |
| Avskrivningar                     | -600 000          |
| <b>Rörelseresultat</b>            | <b>400 000</b>    |
| <b>Finansiella poster</b>         |                   |
| Ränteintäkter                     | 9 000             |
| Räntekostnader                    | -299 000          |
| <b>Resultat efter finansnetto</b> | <b>110 000</b>    |

### Uppgift 5 (6 poäng)

Lotta och Lisa har precis startat ett företag som ska börja sälja deras egendesignade smycken. De använt sina sparade pengar samt lånat pengar av banken för att kunna köpa nödvändiga maskiner. Balansräkningen ser ut på följande sätt vid uppstarten 1 januari 2024 (alla belopp i tkr):

| Balansräkning |     |              |     |
|---------------|-----|--------------|-----|
| Kassa         | 120 | Eget kapital | 360 |
| Maskiner      | 640 | Banklån      | 400 |
|               | 760 |              | 760 |

*Under resten av 2024 förväntas följande inträffa:*

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| Inköp av maskiner                | 150 |
| Inköp av varor                   | 220 |
| Betalning av löner               | 100 |
| Amortering av banklån            | 10  |
| Diverse marknadsföringskostnader | 30  |
| Privatuttag                      | 25  |
| Ränta på banklån                 | 20  |
| Försäljning av varor             | 490 |

*I slutet av 2024 beräknas följande gälla:*

|                    |    |
|--------------------|----|
| Leverantörsskulder | 50 |
| Kundfordringarna   | 80 |

Lagret värderas till  
Maskiner ska skrivas av med

30  
20 %

Upprätta utifrån ovanstående förutsättningar resultat-, likviditets- och balansbudget. Använd gärna mallarna på nedanför, och glöm ej att visa nödvändiga beräkningar.

|                              |  |
|------------------------------|--|
| <b>Resultatbudget</b>        |  |
|                              |  |
| <i>Rörelsens intäkter:</i>   |  |
|                              |  |
|                              |  |
| <i>Rörelsekostnader:</i>     |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
| Summma rörelsekostnader =    |  |
| Budgeterat rörelseresultat = |  |
|                              |  |
| <i>Finansiella poster:</i>   |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
|                              |  |
| <i>Budgeterat resultat =</i> |  |
|                              |  |

Beräkningar:

|                                                    |  |
|----------------------------------------------------|--|
| <b>Likviditetsbudget</b>                           |  |
|                                                    |  |
| Ingående likvida medel                             |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
| Inbetalningar:                                     |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
| Utbetalningar:                                     |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
| Förändring kortfristiga<br>fordringar och skulder: |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
|                                                    |  |
| Utgående likvida medel =                           |  |

Beräkningar:

#### Balansbudget 31/12

|                            |  |                                          |  |
|----------------------------|--|------------------------------------------|--|
|                            |  |                                          |  |
|                            |  |                                          |  |
|                            |  |                                          |  |
|                            |  |                                          |  |
|                            |  |                                          |  |
|                            |  |                                          |  |
| <b>Totala tillgångar =</b> |  | <b>Totala skulder och eget kapital =</b> |  |

# Bilaga

## **Räntabilitet på totalt kapital**

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Totalt kapital}}$$

## **Räntabilitet på sysselsatt kapital**

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

## **Räntabilitet på eget kapital**

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Eget kapital}}$$

## **Räntabilitet på justerat eget kapital**

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster} * (1 - \text{skatt})}{\text{Justerat eget kapital}}$$

## **Genomsnittlig skuldränta**

$$\frac{\text{Räntekostnader}}{\text{skulder}}$$

## **Skuldsättninggrad**

$$\frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

## **Soliditet**

$$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totala tillgångar}}$$

## **Räntetäckningsgrad**

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Räntekostnader}}$$

## **Kassalikviditet**

$$\frac{(\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager})}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

## **Balanslikviditet**

$$\frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

## **Bruttomarginal**

$$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Omsättning}}$$

## **Rörelsemarginal**

$$\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Omsättning}}$$

## **Vinstmarginal**

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Omsättning}}$$

## **Kapitalets omsättningshastighet**

$$\frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$